

Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

18 Mart 2025 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun üniversite diplomasının iptal edilmesi ile başlayan ihaleye fesat karıştırmak, suç işlemek maksadıyla örgüt kurmak, edimin ifasına fesat karıştırmak, rüşvet, irtikap, nitelikli dolandırıcılık, silahlı terör örgütüne yardım etmek gibi suçları işleme iddiasıyla gözaltına alınması ve akabinde tutuklanması, Türkiye de siyaset kurumunun hukuk marifetiyle dizayn edilmesi ve hukukun siyasallaşması ile ilgili toplumda derin bir şüphe ve endişeye neden olmuştur.

İktidarı elinde bulunduranların bu hakikati göz ardı ettiği, yargı başta olmak üzere birçok devlet kurumunun siyasi baskı altında hareket etmeye ve siyasi baskıyla çalışmaya zorlandığı gerçeği ortadadır. 23 yıllık AK Parti iktidarı döneminde ülkemizin hukuk devleti kimliği yasama, yürütme, yargı denge denetim mekanizması ve güçler ayrılığı ilkesi büyük ölçüde zedelenmiştir. Yargının iktidar eliyle bir baskı aracı olarak kullanılması özellikle iktidara muhalif kesimlerin hukuksuzluklara maruz kalması ülkemizin geleceği açısından endişe kaynağıdır. Öte yandan yaşanan hukuksuzluk ve adaletsizliklerde kusur ve kastı bulunanların hesap vermedikleri ya da kendilerine hesap sorulmaması toplumdaki güvensizlik algısını da derinleştirmektedir. Bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti Anayasası kapsamında hukuk devletinin temel ilkeleri ve güçler ayrılığı prensibi üzerinde detaylı bir hatırlatma yapılması tarihi öneme sahiptir.

İktidarı elinde bulunduranların bu bilinç ve saygı ile hareket etmediği ne yazık ki yargı dahil devletin birçok organını siyasi baskı altında hareket etmeye zorladığı yadsınamaz bir gerçektir. AK Parti iktidarı adaletsizliği kendisine yol haritası haline getirmiş ve ülkemizde hukuk devleti ve güçler ayrılığı ilkeleri terk edilmiştir. Yargı iktidar tarafından silah olarak Demokles'in kılıcı gibi kullanılmaktadır. Diğer muhalif kesimler de benzer hukuksuzlukları yaşatılmakla tehdit edilmektedir. Ülkemizin düştüğü bu durumdan başta gençler olmak üzere milletimiz geleceğinden endişe duymaktadır. Yaşanan adaletsizlikte kusur ve kastı bulunan muktedirler elbette adil yargılanma hakkı çerçevesinde Türk mahkemelerinde hesap vermelidir.

Bu kapsamda son dönemde yargının siyasi etki altında kalması ve hukuk devleti olma özelliğimizin sorgulanır bir hal alması, yaşanan ve yaşanması muhtemel sorunların irdelenmesi, adalete olan güvenin yeniden tesis edilmesi için Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 101,102 ve 103'üncü maddeleri gereğince İYİ Parti adına Genel Görüşme açılması konusunda gereğini arz ederim.

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Hukuk devleti, bir ülkenin yönetiminde temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı, hukuk kurallarının herkes için eşit uygulandığı, yasaların keyfi olarak değiştirilmediği ve bağımsız yargının var olduğu bir sistemdir. Bu çerçevede yargı bağımsızlığı, demokratik bir devletin olmazsa olmazıdır. Ancak günümüzde bu temel ilkeler, mevcut siyasi iktidarın hukukun üstünlüğüne olan yaklaşımıyla önemli ölçüde zedelenmiştir.

Anayasamızın 2 nci maddesinde açıkça ifade edilen Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu temel prensibinden hareketle devletin temel amaç ve görevlerinin Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişilerin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanların maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak olduğu unutulmamalıdır.

İktidarın yargı üzerindeki baskısı, hukuk devletinin temellerini sarsmaktadır. Yargının bağımsızlığını zedeleyen bu müdahaleler, yargı organlarının tarafsız kararlar almasını engelleyerek, adalet duygusunun toplumda yara almasına neden olmaktadır. Mahkemelerin, siyasi otoritenin etkisi altında kararlar alması, toplumun devlete olan güvenini zayıflatır. Bu durum, adil yargılanma hakkını ihlal ederek, toplumda hukuka olan inancı ciddi şekilde sarsar.

Yargı bağımsızlığının zayıfladığı bir ülkede, hukukun üstünlüğü yerini keyfiliğe bırakır. İktidar, yargı üzerindeki nüfuzunu artırdıkça, muhalif sesler susturulur, haksız yargılamalar artar ve bireylerin temel hak ve özgürlükleri giderek daraltılır. Böyle bir ortamda, yargı organlarının hukuka uygun kararlar alma kapasitesi zayıflar ve adalet sistemi, iktidarın güdümüne girmiş bir araç haline gelir. Demokratik bir toplumda yargı, siyasi otoriteden bağımsız olmalı ve hiçbir baskıya maruz kalmadan görevini yerine getirmelidir. Ancak iktidarın, yargı mensuplarına yaptığı atamalar ve yargı üzerinde kurduğu dolaylı baskı mekanizmaları, bu bağımsızlığı tehdit etmektedir. Yargıçların ve savcılarının, siyasi iradeye boyun eğmek zorunda bırakılması, adaletin terazisinin şaşmasına yol açmaktadır. Bu durum ise toplumun tüm kesimlerinde hukukun üstünlüğüne olan güveni yok etmektedir.

İktidarı elinde bulunduranların bu bilinç ve saygı ile hareket etmediği ne yazık ki yargı dahil devletin birçok organını siyasi baskı altında hareket etmeye zorladığı yadsınamaz bir gerçektir. AK Parti iktidarı döneminde adalete olan güven duygusu büyük ölçüde yara almış, ülkemizde hukuk devleti ve güçler ayrılığı ilkeleri terk edilmiştir. Yargı iktidarın elinde önemli bir güç haline gelmiştir. Hukuksuzluk başta gençler olmak üzere milletimizin tamamında endişe kaynağı olmaktadır. Ortaya çıkan adaletsizlik ve hukuksuzluk atmosferinin sorumluları sürece dair kusuru ve kastı bulunanlar adil bir hukuk düzeninde mutlaka hesap vermelidirler.

Yaşanılan toplumsal olaylar AK Parti iktidarında yargı bağımsızlığının ciddi biçimde zedelendiğini ve hukuk devleti ilkesinin aşıldığını göstermektedir. Hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığına saygı gösterilmeyen bir sistemde, demokrasi de tehlikeye girer. AK Parti'nin yargı üzerindeki etkisini arttırmaya yönelik politikaları, Türkiye'de demokrasinin ve hukuk devletinin geleceği konusunda derin kaygılara yol açmaktadır.

Sonuç olarak, yargı bağımsızlığı bir hukuk devletinin temel taşıdır ve bu ilkenin korunmadığı bir sistemde, adalet ve demokrasi de sürdürülemez. İktidarın yargı üzerindeki etkisini ve nüfuzunu ortadan kaldırmak demokrasinin işlemesi için şarttır. Aksi takdirde, adaletin tarafsızlığı ve güvenilirliği ortadan kalkacak, toplumun tamamı bu keyfi düzenin bedelini ödemek zorunda kalacaktır.